Ч. 51 Субота 5 (17) Марта 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Славяньский чи руский?

Декотрим народам славяньского походженя, особливо тим, що або ще досить слабо розвинули ся під взглядом национальним, не маючи догідних до того условий, або хоч значно розвинули ся і як раз длятого хотять заняти зовсім независиме становище серед других народів, морочить т. зв. славяньство вже від многих літ голови. Та ідея славяньска була свого часу так вибуяла, що поодинокі люди забували вже навіть на свій власний нарід і хотіли витворювати якийсь новий нарід славяньский з одною мовою славяньскою, одною державою і т. д. З того пішов був т. зв. панславізм, котрий декотрим людем так був запаморочив уми, що н. пр. ческий панславіст Коляр важив ся сказати такі слова: „Kdo neni panslav, ten je pes“. Звідки взяв ся був той панславізм і як він розвивав ся, не будемо ту о тім розводити ся; скажемо лиш коротко то, що его взялась була кріпко Росия і уважаючи его за дуже догідний для своїх цілий, піддержувала его сильно поза своїми границями, доки аж остаточно справа болгарска не показала її практично, що панславізм не може мати иншого як хиба лиш теоретичне значінє, яко гадка, о котрій можна богато говорити і писати, але котра в практиці не дасть ся перевести, бо противить ся природному розвоєви народів.

А всеж-таки, мимо того, що т. зв. ідея славяньска не має ніякого або хиба лиш дуже мале значінє практичне, суть люди, котрі охотно ловлять ся тої гадки і нераз жертвують для неї інтереси свого власного народу. Пригадаємо тут, що у поданім вчера в нашій часописи проєкті парад мужів довіря, яких скликують пос. Романчук і его товариші, сказано між иншим: „Хочемо, щоби наш нарід розвивав ся яко самостійний нарід славяньский“. — Длячого, спитаємо, не сказано: „яко самостійний нарід руский?“

Може комусь на око видати ся, що се питанє есть без ніякого значіня, бо преці Русини суть Славянами, отже коли хотять розвивати ся яко самостійний нарід славяньский, то тим самим і кажуть вже, що хотять розвивати ся яко самостійний нарід руский. Так оно на око і було би, лиш ось в чім ріжниця: Коли хтось кладе вагу на слова „нарід славяньский“, то тим зазначує его походженє з минувшости, коли-ж поставить вагу на слова „нарід руский“, то тим зазначує его национальність, а то нині річ великої ваги. Як в житю поодиноких людий, так буває також і у поодиноких народів. Нині минули вже ті часи, коли поодинокий чоловік міг покликувати ся на свій рід, з котрого він походить і зискувати собі тим певні взгляди; на то нині ніхто не дивить ся, не дивить ся на его рід, але на его особу і та лиш має нині значінє. Нині цінять ся особистий характер, особиста честнота і здібність і ними здобуває собі чоловік становище в сьвіті. То само можна сказати і о народах. Нині можуть народи розвивати ся лиш яко одиниці национальні, бо того вимагає природа розвою людскости, котра розділяє народи а не збиває їх у великі племена. Нарід, котрий хоче дійстно самостійно розвивати ся, повинен всюди і завсїгди зазначувати своє национальне становище а не своє походженє. Чи не сьмішно би то виглядало, коли-б н. пр. Італїянці в Австриї, ставлячи собі який „проєкт“ чи яку проґраму народну, сказали: хочемо розвивати ся яко окремий нарід романьский? Так само й не в думці Французам розвивати ся яко народови романьскому, або Німцям, Данцям та Шведам яко народам ґерманьским, лиш декотрі народи славяньского походженя, а між тими й ми все лиш зазначуємо і то зовсім без потреби своє походженє. А преці то річ ясна як сонце, що коли Русини будуть розвивати ся яко самостійний нарід руский, Чехи яко ческий, Поляки яко польский і т. д., то й не будуть розвивати ся инакше як лиш яко народи з походженя славяньского; чей при такім розвою не пороблять ся з них анї Німцї, анї Французи анї Хинцї. Инакше вже стоїть річ, коли якийсь нарід славяньского походженя голосить, що він хоче розвивати ся яко самостійний нарід славяньский. Ба, яко який нарід славяньский? Тих же народів славяньских єсть богато і таке зазначуванє свого розвою можна собі всїляко пояснити.

З такого неприродного а тим самим і неясного ставленя проґрам народних виходить ще й богато иншого зла, котрого особливо ми, Русини, повинні вистерігати ся. Передовсїм ми самі в собі затираємо почутє национальне і не даємо єму прийти до сили, баламутимо себе і других а відтак спускаємо з ока і власний інтерес народу руского, думаючи, що нашим обовязком єсть зараз всюди там виступати, де того, піддержувана штучно якась загальна ідея славяньска вимагають. Ми тогди не зважаємо на то, чи нарід руский буде мати який хосен з такого поступованя, чи ні, а думаємо, що сповняємо як найсовістнїйше наш обовязок. Виходить з того таке, що працюємо для других а не для себе; ми одуше-

---

1)

Нурмагаль.

Всхідна казка. — Л ю і Г а л л е.)

I.

Лежачи у своїй маленькій лодцї, котру гнали филї ріки, Джамі лїниво слїдив за утїкаючими зьвіздами.

Немов шатро з темно-синьої шовкової тканини, засіяної алмазами і рубінами, розкинулось небо; сьвітло, що лляло ся від всїх тих зірок, надавало прозорість безмісячній ночи. На березї мовчаливих вод піднималась велика башта палати Абу-Саіда. Довкола неї низькі доми міста спали; башта і доми рожеві і веселі при яркім сьвітлї сонця, в ночи здавали ся страшною чорною масою, туловищем лежачого у високій зелени чудовища з величезною, грізно піднятою головою. Два сьвітла немов два огнища, мерехтїли на его чуднім лици. Славний Абу-Саід засидів ся мабуть серед поетів, сьміхунів і рабів за веселим бенкетом.

Джамі тілько що минув башту, коли позаду него плеснули і розступили ся филї та вивели его з забутя. Він скоро підняв ся, схопив весла, круто повернув лодку і став гребсти в ту сторону, де легенькими филями розходились кружева стревожених на хвилю вод.

Не випускаючи весла з рук і витягнувши шию, Джамі дивив ся неповорушно на темну поверхню ріки, заснувшої серед своїх островців зелени і піску, під кришею розлогих дерев; его привиклї до темноти очи розріжняли широкі круглі лиця, що розплили ся по сонній водї, сухі галузи, що причепили ся до берега, припони до коний коло кирниці і ту і там, блїді чаші пишно розрослих лотосів.

Скоро найшов Джамі то, чого шукав. Завернувши в шувар, его лодка вдарилась носом о щось неформне, на половину покрите водою. Простягнувши руку, він схопив великий клунок і з трудом протягнув его до себе: то було тїло женщини, наборзї загорненої в ковер.

Охоплений тревогою, Джамі став надслухувати. Може бути, за ним слїдять у темноті. З якого дому, з якої тераси кинений сей труп? Який злочин заподїяно, чия месть задоволена? Всї ті думки блискавкою пронеслись по голові Джамі; відтак, скоро рішив ся, скочив він у у воду, підняв обома руками женщину в замоченім тяжкім коврі і поклав єї на дно лоди.

За хвилю лодка стрілою надлетїла до гущавини, де стояла хатина Джамі. Взявши на руки свій тягар, Джамі ногою отворив двері хатини і поклав на лавку тїло, з котрого течіями текла вода.

Скоро засьвічена лямпа осьвітила молоду женщину невидано гарну; єї блїде лице, обрамлене золотистим волосєм, задержало вираз молитви і страху; на правій сторонї грудий чорнїла невелика рана з запеклою кровю. Умерла, певно? А тимчасом, сиянєм житя віяло від тої чудової краси, житє тремтїло на довгих опущених віях, на блїдих, на пів відкритих губах.

Джамі нахилив ся і приложив губи до вузкого закровавленого знака; глубоко зітхнувши він підняв ся і з радостию побачив, що кров потекла. По хвили, позбувшись крови, що єї душила, молода женщина застогнала слабо, груди єї підняли ся, по тїлї перебігла дрож.... Она віддихає, она жива!

Она відкрила помалу очи, встромила їх на Джамі і хотїла промовити. Скоро накинувши на неї шерстяний плащ, Джамі ґестом приказав їй мовчати.

— Не говори!... Не бій ся нїчого!... Ти спасена!...

Молода женщина, успокоєна, довірчиво закрила очи.

Джамі був не лиш поет і зьвіздар, він знав і инші тайни природи.

Ніжно, з великою осторожностию, перевязав він рану, загорнув хору в мягкі ткани, теплї і легкі, як пух, і аж коли она заснула і румянець вернув ся на єї лице, Джамі замітив, яка она гарна....

І в захватї від такої краси він просидів до тої хвилї, коли зоря окрасила небо над темною полосою лїса.

Минуло кілька днїв, незнакома мовчала, а Джамі не рішив ся єї розпитувати. Слаба, напів ще хора, она ходила по хатинї з сумною усьмішкою і задуманим поглядом; она служила

вляємо ся подвигами всякого народу славяньского, лиш забуваємо про свій власний, руский. А чому? — бо ставимо славяньскість поперед рускости, замість робити на відворот, замість дбати насамперед про свій власний нарід, руский, а відтак аж журити ся, коли вже конче того хочемо, славяньством загально. Отже памятаймо, що нам передовсім треба зазначувати все і всюди а передовсім у всїляких проєктах і проґрамах розвій народу руского, а славяньскість єго тогди певно не пропаде.

Рада державна.

На вчерашнїм засїданю вела ся в Палатї послів дебата над провізориєю буджетовою. Промавляв насамперед пос. Айм (Молодочех). Бесїдник критикував остро теперішну коалїцию, доказував, що Молодочехи домагають ся загального права голосованя з чисто народних інтересів та обговорював процес „Омлядіни". В бесїдї своїй згадав також про положенє Русинів в Галичинї. Бесїду свою закінчив тим, що заявив, що Молодочехи не ухвалять теперішному правительству анї одного рекрута, анї гроша. — Промавляли ще посли Сокол, Бянкіні і Ваштатий а відтак пос. Вахнянин, котрий відповідаючи Аймови, сказав, що Русини не послухають голосу Молодочехів і не приступлять до славяньскої коалїциї, бо поступованє Чехів тогди, коли в парляментї утворилась була партия автономічна, було того рода, що Русини не мають нинї довіря до Чехів. Русини знайдуть иншу дорогу до розвою своєї народности. На то зголосив ся до голосу пос. Романчук і заявив, що заявленя пос. Вахнянина не були наслїдком формальної ухвали руского клюбу, що не висказують поглядів всїх членів клюбу а тим менше цїлости а хоч би й більшої части рускої людности в Галичинї. Бесїдник заявив, що буде голосувати за провізориєю. — По сїм ухвалено провізорию буджетову і наступили численні інтерпеляциї. — Слїдуюче засїданє назначено на нинї.

На засїданю клюбу руских послів у Відни, котре відбуло ся дня 13 марта під проводом о. Мандичевского, здав справу посол Вахнянин зі своєї авдиєнциї у Міністра просьвіти Мадейского, іменно що-до заснованя руских паралельних кляс при новій німецкій ґімназиї в Чернівцях в 1895 роцї; що-до евентуального заснованя утраквістичної семинариї учительскої в Сокали і пізнїйшого заснованя (в 1897 роцї) школи вправ з руским язиком викладовим; дальше що до підготовленя сил до обнятя руских катедр на Університетї львівскім як на факультетї правничім так і фільософічнім; вкінци що-до унормованя платнї учителів шкіл середних, в чім показались вигляди аж на слїдуючий рік. П. Міністер просьвіти прирік з всякою прихильностию віднестись до висше згаданих потреб народу руского як на Буковинї так і в Галичинї. Другим предметом нарад було розділенє працї при дебатах буджетових, котрі пічнуть ся зараз по сьвятах Великодних (3 цьвітня). Пос. Вахнянинови поручено забрати голос при ґенеральній розправі буджетовій що-до становища руского клюбу до нинїшної коалїциї; пос. Барвіньскому поручено піднести потреби на поли шкільництва.

Перегляд полїтичний.

Нинї мабуть або завтра закінчать ся засїданя Ради державної і розпічнуть ся ферії великодні. По великодни розпічнуть ся засїданя Палати послів дня 3-го цьвітня. Зачувати, що предсїдателем Кола польского буде вибраний пос. Залеский, а єго заступником ґр. Водзїцкий.

Є. Вел. Цїсар виїхав вчера по полудни з пригірка сьв. Мартина назад до Відня; Єї Вел. Цїсарева відвела Монарха аж на дворець, а відтак вевнула назад. В понедїлок дня 19 с. м. буде Є. Вел. Цїсар удїляти у Відни загальних авдієнций.

Париж має новий замах дінамітовий. Вчера по полудни о 4 год. мала відбути ся в Церкві св. Магдалини проповідь; около пів до третої була церков вже отворена і в ній було ще мало людий, переважно жінки, коли нараз настав в церкві страшенний вибух. Коло одного з порталїв експльодувала бомба, однакож не наробила богато шкоди, лиш убила того, що хотів бомбу підкинути. Злочинця знайдено на земли з розбитою головою і розпореним животом. На місци злочину з'явила ся зараз полїция, а опісля кількох міністрів. Злочинець міг мати около 40 лїт, і називав ся, кажуть, Повель. При нїм найдено богато листів і портрет Равашоля. Бомба була наповнена цьвяхами і здаєсь вибухла за скоро. Кажуть, що Повель підложив був свого часу бомбу під готель св. Мартина.

Межи королем бельґійским а президентом міста мав настати ориґінальний і цїкавий конфлїкт. Президент, кажуть, не хоче довершити формальностий вінчаня княгинї Йосифіни з кн. Каролем Гогенцоллернским в королївскій палатї, лиш домагає ся, щоби молода пара явила ся у него в канцелярії в ратуши.

Новинки.

Львів дня 16 марта.

— **Іменованя і перенесеня.** Заступник прокуратора держ. в Новім Санчи др. Едвард Шнайдер перенесений до Кракова, а на его місце іменований ад'юнкт суд. др. Теофіль Матусиньский. — Поборцем податковим іменований контрольор Віктор Вольфельд; контрольорами податковими Остап Мих. Коцка і Стан. Каміньский; ад'юнктами податковими в Маглай в Боснї Кость Стеткевич, Єронїм Оссетский, Вол. Новицкий, Іван Чежовский, Мартин Гавлас, Петро Яворек, Осип Біржецкий, Мих. Новицкий, Войтїх Косовский і Франц Вендекер.

— **Учителями шкіл народних** іменовані: Ядвига Мужик ст. учителькою в Пшеворску; кс. Валентий Щепаняк р. кат. катихитом в Жовкві; Норберта Завадзка уч. в Мацошині; Владислава Крамариньска мол. уч. в Кольбушовії; Іван Шалевский стар, уч. в Жолини; Осип Бобак управителем в Баховичах; Семен Ґонет упр. в Інвалдї і Тома Кльоска упр. в Спидьвівцях.

— **Конференция в справі львівских готелїв**, т. є. упорядкованя їх, відбула ся за почином і під проводом намістника ґр. Баденїого дня 9 марта. На основі рішень згаданої конференциї активував президент міста п. Мохнацкий комісию, котра під проводом старшого радника маґістрату п. Лишковского і в присутности відпоручників правительственної власти переведе дня 15 марта і в слїдуючих днях докладну ревізию всїх готелїв, заїздних домів і гостинниць, видаючи свої розпорядженя зараз по довершенім оглядї кождої гостинницї. Для виповненя дотичних розпоряджень назначений речинець до кінця цьвітня. Недодержанє сего речинця потягне за собою замкненє готелю. Се все з огляду на виставу і на гостий, що прийдуть.

— **З „Просьвіти".** На шестім засїданю головного видїлу товариства „Просьвіти" дня 14 марта під проводом сов. о. Ал. Тороньского: 1. Обговорено справу вечерка в честь Тараса Шевченка. Двох видїлових упрошено, щоби заняли ся зложенєм комітету вечеркового, до котрого увійдуть відпоручники всїх народних товариств

поетови, варила єму обід, а коли вечером він засидів ся на березї ріки та дивив ся, як рухають ся зьвізди, що запалювали ся, она легкою ходою підходила до него, доторкалась єго плеча і за руку вела до дому.

На десятий день, коли поет по звичаю свому сидїв на самотї, читаючи книгу небес або занятий власними думками, она, як завсїгди, прийшла за ним; він почув єї руку на своїй, але замість підняти ся і послушно іти за нею, Джамі сказав:

— Остань ся!

Она з задивом глянула на поета; тодї Джамі посадив єї коло себе, любуючись нею у вечірнїм сумрацї, заговорив о тім, що пережив за тих десять днїв.

— Слухай. Я не хотів говорити тобі, що тебе люблю, а тимчасом кажу се тобі насамперед. Любов накладає кайдани на руки і ноги, она затемнює очи і замикає уста; она робить нас не тим, чим ми справдї є, і я все бояв ся єї, мов злодія, що приходить і забирає нам всї скарби: волю, свободу, розум, веселість, даючи натомість безвартістну радість. Я присяг собі, що позбуду ся єї, що буду любити тілько штуку поета, зьвіздарство, оглядане безконечности і вдоволене з питя вина Шираза, цїннїйшого над усї богацтва і всяку славу. Однак любов явила ся в сяйню твоїх очий, і я нараз зрозумів, що даремна борба і розвага, що нема більшого чару, як се чутє. Верші менї остогидли, зьвізди померкли, безконечність темна, вино Шираза мов вода без смаку, коли нема любови. Я постановив признати ся тобі, що люблю тебе, — просити тебе, щоби ти вернула блеск, сьвітло, запах, смак всему тому, ще менї робило житє щасливим і свобідним, сказавши менї, що ти мене також любиш.

Она вислухала єго мовчки; ще хвилину мовчала, мов вагала ся, що відповісти. Вкінци промовила она, вислухавши нїмої молитви у поглядї друга.

— Я люблю тебе, Джамі, та не так, як би ти бажав. Як найдорожшого брата, як боготворного пана люблю я тебе. Я твоя сестра, твоя слуга, невільниця, єсли ти хочеш. Не жадай нїчого більше.

— Хто-ж ти є, — ти, що віддаєш себе, не віддаючись, відмавляєш любови, не знаючи доси єї.

— Не знаючи?... О!

Она зробила ґест, повний гіркої розпуки. Джамі дивив ся на неї та ждав на вияснене, бо що-б она до всього признала ся, годї було сподївати ся. Але молода женщина замкнула уста і впала в таємну мовчаливість таку, як перше. Джамі вагав ся тепер, дрожав, однакож повторив:

— Хто ти? Звідки? Я навіть не спитав, як тебе звуть?

— Називай мене, як хочеш; я не маю вже більше імени.

— Скажи що найменче, хто се так пімстив ся на тобі? Хто перестунник?

Она з просьбою простягнула до него тремтячі руки.

— Будь ласкавий, як Бог. Остав менї мою тайну. Коли є чоловік, котрого я повинна проклинати, то не питай навіть мене, як він зве ся.

І она помалу поплила ся до хатини Джамі.

З того дня они нї одним словом не згадували о тім, що склало ся поміж ними. Джамі став знову жити на давний лад і лїчити себе. Єго бачили всюди, де у веселій компанії можна було пити душисте вино Шираза, де чорноокі дївчата танцюють, аж дивити ся любо. Він писав нові вірші, котрі співали ся по площах, відкрив на небі нову зьвізду, котрої рух виміряв, а вечерами, на давний лад, лежачи в своїй маленькій лодцї, волочив ся по ріцї, не думаючи о нїчім.

Молода женщина жила дальше в домі поета, що стояв серед зелени; она варила риж і робила все, як добра і мовчалива слуга. Часом вечером, оставшись сама одна, она сїдала на поріг і довго не зводила очий з високої башти Абу-Саїда, що чорнїла на багрянім полї заходу.

І на довгих шовкових віях єї мерехтїли сльози.

(Дальше буде).

у Львові. 2. На просьбу філії в Станіславові упрошено др. К. Левицкого, щоби поїхав яко відпоручник від головного виділу на загальні збори філії. 3. Перечитано справоздане виділу читальні „Просьвіти“ в Микулинцях, котра під проводом п. Рибачка, тамошного учителя, розвиває ся як найкрасше, маючи касу щадничу і касу позичкову. Виділови читальні рішено вислати від головного виділу найгорячійше признане. 4. Книжочка за цьвітень „Ганс Егеде“, написана Загірньою, уже вийшла з друку і небавом буде розсилати ся членам. 5. До товариства принято 11 нових членів.

— **Огонь.** З Устя зеленого в пов. бучацкім пишуть нам, що там дня 16 лютого досьвіта вибух огонь, котрий спалив чотири доми, вартости близько 10.000 зр. Три доми були обезпечені. Причиною пожару було неосторожне обходжене зі сьвітлом.

— **Новий бацил.** Німецкий лїкар др. Максим Щулер пише в однїй лїкарскій ґазетї, що винайшов бациля ревматизму. Заразок сей місгить ся в суставах осіб, що терплять на хронїчний ревматизм.

— **Пригода на зелізници.** Поїзд особовий Ч. 312 вчера дня 15 марта с. р. наїхав при в'їздї до стациї в Снятинї на паровіз пересуваючого поїзду товарового Ч. 391, в наслїдок чого чотирох зі служби поїздової, трьох функциюнарів почтових і пять подорожних віднесло легкі ушкодженя. Оба паровози і три вози також ушкоджені. Поки перешкоди усунено, люди пересїдали ся в Снятинї.

— **Жаби на їду.** В північній Америцї тепер мода на жаби; їдять їх люди з таким смаком, що всї луки і багна не можуть уже достарчити потрібного числа того специялу і тому заведено штучну годівлю жаб. Один жабиний заклад стоїть на багнистім побережу Місісіпі і розсилає що дня 5000 жаб для ласунів.

— **Італїяньскі опришки** дали знов про себе знати. Пірвали інжинера з Сассарі др. Перку, его сестру і завезли їх в гори. Там зажадали окупу 200.000 лірів. Коли др. Перку прирік зложити ті гроші, опришки увільнили его, а сестру задержали; а коли дістали обіцяні гроші, увільнили і сестру. Приємний край помаранч, цитрин і — опришків.

— **Школа для мілїонерок** єсть у Новім Йорку. В тій школї єсть 84 учениць, а кожда з них має що найменче мілїон долярів посагу, значить звиш 2 міл. зр. За науку платить кожда 2500 зр., а крім того таку саму суму на инні видатки. За все платить ся окремо, навіть коли слуга веде панну до лїкаря або на концерт, то дістає доляра за годину. Коли панна хора і хоче їсти у своїй комнатї, мусить платити за принесене обіду. За 52 лекциї гри на фортепянї в роцї платять 600 зр. Будинок того пенсионату дуже гарний з виду і в серединї величавий. В прекраснім сальонї учать ся дївчата тайн етикети, почавши від того, як зручно носити хвіст сукнї, аж до того, як подавати гербату. На першім поверсї будинку їдальня, де дївчата дістають їсти, чого душа забажає, ласі річи звезені з ріжних сторін сьвіта. Служба в лїбериях балакає підчас обіду лише по француски. Он приходять панни в строях бальових. Они мають від 15 до 18 лїт. По двох лїтах науки приїзджають матери мілїонових доньок і відбирають їх зі школи, горді на се, що доньки так гарно виховані, бо звичайно самі мами того виховання не мають. Гадука скінчена. Молода Американка виїзджає до Европи на лови; ту ловить собі якого князя або графа з грімким титулом, але такого як турецкий сьвятий, виходить за него за муж і вертає славною наєю в Америку. Бавлять ся люди, як можуть.

† Посмертні вісти.

— **О. Осип Заячківский**, сьвященик-ювілят парох з Лопянки, деканата перегиньского, тит. совітник Митроп. Консисториї, ветеран патріот-народовець, член руских товариств, почетний член „Просьвіти“, муж учений і много заслужений для справи народної упокоїв ся дня 14 марта с. р. в 84 роцї житя а в 51-ім сьвященьства. Похорон відбуде ся в суботу 17-ого марта. Пером єму рідна земля, котру він так щиро любив, а память его між народом не загине!

Господарство промисл і торговля

Пересаджуванє вазонкових ростин.

Богато ростин, що зимували у вазонках і через той час по части або й зовсїм спочивали, зачинають з весною віджививати і на ново рости, а щоби они знов красно розвивали ся, то треба, щоби мали до того відповідні услівя. В першім рядї потрібна до того добра земля, бо стару ростини або вже зовсїм виссали, або она через часте підливанє стратила свою силу. вода сполокала з неї поживні части; земля у вазонках може бути за надто убита і не добре приступна для воздуха, а наконець і корінє ростини могло занадто розрости ся, або по части зігнити, що найчастїйше походить від невідповідного підливаня ростин. З того виходить потреба пересаджувати ростини вазонкові з весною, давати їм сьвіжої землї і очищувати корінє з погнилих частий.

При пересаджуваню ростин вазонкових поступає ся в слїдуючий спосіб: Ростину виймає ся з вазонка з цїлою грудою землї, але не в той спосіб, що єї витягає ся, бо можна би пообривати в ній здорове корінє, лиш так, що одною рукою бере ся вазонок з верха, при чім пеньок приходить межи пальцї, а другою рукою за спід вазонка, перевертає ся его і легко ударяє ся ним н. пр. о край стола, щоби груда землї з ростиною випала на руку. Острим копачем розпорпує ся тогди груду землї доокола коріня так, щоби можна побачити зігниле корінє і тогди его відтинає ся. Через то груда землї трохи зменшить ся. Але нераз і зовсїм здорове корінє добре єсть трохи попритинати. Звістно, що корінє у вазонках нераз так розросте ся, що вкриє цїлу груду землї від стїни вазонка як би якою густою сїткою. Корінцї в такій сїтцї бувають звичайно зле розвинені і занадто довгі, чорез що зле віджививляють цїлу ростину, бо соки в них мусять переходити далеку дорогу, заким дістануть ся аж до горішної части ростини. Треба отже копачем о скілько то можна ту сїтку розмотати і корінцї на ній повідтинати. Ростинї то не зашкодить і противно, она буде опісля ще красше рости.

Вазонки до пересаджуваня не повинні бути за великі, що найбільше такі, щоби доокола оставшої ся ще груди старої землї можна в них підсипати сьвіжої землї на палець грубо доокола. Заким всадить ся ростину в новий вазонок, треба на спід, над дїрку в его днї, положити кілька черепків, щоби она не заткала ся і злишна вода з підливаня мала куди стїкати; в противнім случаю може корінє гнити. На тї черепки насипує ся тогди землї, а відтак кладе ся на ню груду з корінєм але так, щоби она станула у вазонку на палець низше від его берега. Тепер підсипує ся груду доокола сьвіжою землею і убиває ся грубшим кінцем копача, а при тім зважає ся на то, щоби вся земля у вазонку сягала на палець низше від его берегів вазонка; тогди вода при підливаню буде мати де задержатись і не буде спливати верх вазонка.

Земля до пересаджуваня буває всїляка, після того, якої потребує ростина: але для переважної части наших ростин вистане т. зв. компостова земля перемізана з піском, щоби була легка і пухка та не збивала ся в тверду груду. Підливанє відбуває ся звичайно зараз по пересадженю і то так, щоби цїла груда землї перемокла. Мисочки під вазонки ставлять ся лиш длятого, щоби вікна, взглядно місце, де стоїть вазонок, удержати чисто, отже щоби злишна вода з вазонка мала де стїкати. Воду з тих мисочок треба зливати, а не лишати в них, бо в противнім случаю вода дістане ся знов до вазонка, а то може шкодити ростинї і корінє єї буде гнити.

Пчоли віщунами тучі. Довголїтні спостереженя показали, що нїякий барометр або ґіґрометр не всилї так скоро і певно заповісти наперед бурю, як пчоли. Нераз буває небо зовсїм чисте і анї хмарки на нїм, але пчоли нараз стають чогось дуже неспокійні і тогди особливо кидають ся на чоловіка та жалять; єсть то знак, що незадовго настане туча. Противно же буває нераз цїле небо в хмарах, а пчоли мимо того суть зовсїм спокійні і не відривають ся від роботи.

Горох і фасолю треба садити лиш на таких грядках, що були в минувшім роцї гноєні, бо на сьвіжо згноєній землї они дуже вибуяють і дозрівають значно пізнїйше.

Рійка маєвого хруща, сего превеликого шкідника в рільнім господарстві, припадає на сей рік, а коли прийде пора рійки, то треба буде добре взяти ся до его нищеня. Але не досить нищити самі хрущі, треба також дуже пильно визбирувати і убивати борозняки, т. є. ті черваки, котрі можна тепер дуже часто побачити при ораню поля, а з котрих опісля що чотири роки виводять ся хрущі. Де поле близько дому, там добре виганяти підчас ораня дріб на поле, котрий досить добре визбирує борозняки і живить ся ними.

Злосливого коня можна дуже легко — так бодай доносить одна нїмецка ґазета — успокоїти і зробити податливим в той спосіб, що напускає ся на платок кілька ґрамів олїю з петрушки і держить ся его коневи під ніздря; кінь від того успокоїть ся так, що можна з ним зробити, що кому схоче ся.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 16 марта. В комісиї буджетовій промавляло богато бесїдників за тим, щоби податки можна платити через почтові каси ощадности. Мін. Пленер заявив, що правительство буде старати ся усунути нелад при стяганю податків через громади постановами, котрі мають бути ухвалені разом з реформою податковою.

Париж 16 марта. Арештовано тут знов чотирох анархістів.

Білград 16 марта. Зачувати, що мілїция має бути розоброєна.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 червня 1893, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 01	10 41	5·26	11·11	7·36	—
Підволичиск	6 44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·54	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 36	—	10·36	3·31	10·56	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	8 01
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·36	9·41	9·35	—
Підволочиск	2 48	10 02	6 21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2 34	9·46	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 10	—	7·11	7.59	12·51	—
Стрия	—	—	1·08	9·06	9·52	2·38
Белзця	—	—	8·16	5·26	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

Час подаємо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.